

STAD & NATUUR ALMERE

JAARVERSLAG 2013

S T A D &
N A T U U R
A L M E R E

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Terugblik 2013	4
Stadslandgoed de Kemphaan	4
Onderwijs	6
Bijzondere doelgroep: buitenschoolse opvang	8
Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders	9
Schaapskooi Vroege Vogelbos	10
Kinderboerderij den Uylpark	13
Boomfeestdag op vier locaties	15
Kroningsboom	16
Bedrijfsleven en Participatie	17
Dag van de stadslandbouw	18
de Buitenplaats	18
Stadsakker in Den Uylpark	19
Jeugdfloriade	20
Communicatie	21
Nieuwe ontwikkelingen	22
Overzicht bezoekersaantallen	25
Financiële verslaglegging	26

Voorwoord

Het jaarverslag van 2013 laat een enorme variëteit zien aan activiteiten die Stad & Natuur Almere heeft uitgevoerd in Almere. Vanuit onze vijf locaties hebben we duizenden leerlingen, scholieren, recreanten en allerlei andere belangstellenden op de een of andere manier betrokken bij de Almeerse natuur. We doen in dit jaarverslag daar uitgebreid verslag van.

Voor de organisatie waren twee ontwikkelingen in 2013 van bijzonder belang.

Allereerst het afscheid van Hans Warrink. Hij nam op 28 maart officieel afscheid als directeur van Stad & Natuur Almere. Ter gelegenheid hiervan organiseerde Stad & Natuur Almere een symposium en een receptie. Tijdens het symposium hebben diverse sprekers, vanuit verschillende perspectieven, nieuwe vormen van natuurontwikkeling toegelicht. De vraag: “hoe kan het groen tot attractieve en betekenisvolle gebieden worden ontwikkeld, zonder overheidsmiddelen en/of compensatie door woningbouw of bedrijven?”, stond hierbij centraal. Uit handen van wethouder Anker heeft Hans de erepenning van de gemeente Almere mogen ontvangen. In 1981 is Hans begonnen als natuurvoorlichter die mensen les gaf over volkstuinen, nu neemt hij afscheid als directeur van Stad & Natuur Almere. In de tussenliggende periode heeft Hans zich ingezet voor het groene landschap van Almere, door prachtige ‘pleinen in het groen’ te ontwikkelen en tot bloei te brengen.

Een andere zeer belangrijk onderwerp voor Stad & Natuur Almere was de evaluatie van het meerjarencontract 2009-2014 dat in 2009 tussen de gemeente en Stad & Natuur is gesloten. De gemeente was zeer tevreden over de uitvoering van de afspraken door Stad & Natuur en besloot medio 2013 om een nieuw contract af te sluiten voor de periode 2015-2019. Uiteraard is Stad & Natuur daar zeer content over. Wij zullen weer met veel energie en enthousiasme zorgen voor een goede uitvoering van de afspraken.

Jan Wachtmeester, directeur

Terugblik 2013

Stadslandgoed de Kemphaan

De start van het seizoen werd gegeven op 1 april met de Doe - en Kijkdag, waar Stad & Natuur Almere een eigen bijdrage leverde met workshops voor groot en klein en de tentoonstelling Poepgoed.

Het afgelopen jaar werden er 44 activiteiten georganiseerd op Stadslandgoed de Kemphaan. We lichten er enkele voor u uit.

Papier met een luchtje: workshop papier maken van Almeerse schapenpoep

Papier maken van poep? Jazeker, dat is mogelijk. Dierenpoep is over het algemeen vezelrijk en leent zich daardoor goed om er papier van te maken. In het kader van de doe-expo Poepgoed gaf kunstenaar Anna Brecht Veenstra een workshop papier maken van poep. Poep van de Almeerse schaapskudde. Samen met de expo Poepgoed hebben veel kinderen kunnen ervaren dat poep niet alleen maar vies is, ook nuttig als grondstof.

Draak in de hoofdrol in kindertheater

Lezen kun je niet uit boeken leren. Je kunt het alleen van iemand leren. Maar wat te doen als je groot, groen en afschrikwekkend bent en iedereen voor je vlucht? Hoe dat afliep kon je zelf horen in de muziektheatervoorstelling 'Dobbe en de Draak'.

Lennaert Roos vertelde, zong en kleurde de personages in waarbij hij muzikaal werd begeleid door zijn Drakenband. De prachtige illustraties uit het boek 'Dobbe en de Draak' als projectie en de liedjes die je meevoeren van Platland tot Verweggistan maakten deze productie tot een lust voor oren en ogen.

Kinderfotoworkshop “ansichtkaarten maken” en “open imkerdag”

Zondag 14 juli konden bezoekers op de Kemphaan een eigen ansichtkaart fotograferen bij Stad & Natuur! De mooiste, bijzonderste of beste foto's werden gebruikt voor een serie ansichtkaarten! Daarmee kon je iedereen de groeten doen vanaf de Kemphaan, Welke foto er op de ansichtkaart komt bepaalden de mensen zelf door te stemmen op de facebookpagina van Stad & Natuur Almere op de foto die ze het mooiste/leukste/beste

vinden. De foto met de meeste 'vind ik leuk's' werd gebruikt en van de andere werden collage-ansichtkaarten gemaakt.

Bovendien was het deze zondag landelijke 'Open imkerdag'. De bijenstal van Stad & Natuur Almere was die dag geopend van 11.00 tot 16.00 uur. In de stal was onder begeleiding van de imker te zien hoe de bijen leven en hoe ze verzorgd worden. Bijen zijn heel nuttig en zorgen er voor dat wij voldoende en mooi fruit krijgen. Zonder bijen geen bestuiving en zonder bestuiving geen vrucht. Voor één pot honing moeten zij wel 200.000 keer een vlucht maken! Achter glas kon je zelfs een kijkje nemen in een bijenkast en alle bijen aan het werk zien. Op deze dag was een korfvlechter aanwezig om het vlechten te demonstreren. Natuurlijk was er verse honing te koop van onze bijen.

Het tweede halfjaar zijn we gestart met de "Groetjes uit Thailand". Deze activiteit is 3 jaar geleden klein begonnen en trekt zeer veel bezoekers, waaronder veel mensen die eerder hun weg naar de Kemphaan nog niet hadden gevonden. Naast deze activiteit hadden we "Horse and Outdoor", het Zomerfestival, de "Afrikadag", "Nacht van de Nacht", en een nieuwe editie van "NeverendingArt" gehad.

Natuurlijk onderwijs voor kinderen op de Almeerse zomerschool

In de zomervakantie organiseerde Stad & Natuur Almere voor ASG Zomerschool diverse buitenactiviteiten waarbij natuurbeleving en lokale voedselvoorziening centraal stonden. Door natuurlijk onderwijs hebben de kinderen de verworven kennis en vaardigheden direct toegepast.

Op 29 juli gingen meer dan 200 Almeerse kinderen van de Zomerschool Almere van start met een natuuractiviteit 'Proef het land' bij de schaapskooi en ging een andere groep op pad met de natuurdetective van CSI Almere. Andere groepen ontvingen op het Buitenhoutcollege de imker in de klas of gingen op school koken op prehistorische wijze.

Volop avontuur tijdens de Almeerse nacht van de nacht

In heel Nederland wordt eind oktober de Nacht van de Nacht gevierd op initiatief van de NMF en is bedoeld om aandacht te vragen voor de schoonheid van de sterren en de duisternis. Deze keer hadden de bezoekers keuze uit 3 locaties.

Op De Kemphaan wandelde je door een met fakkels verlicht bos, ondertussen kwam je scènes uit Robin Hood tegen. Hoe Robin verliefd wordt op Marian, of hoe hij het geld van het volk terugsteelt van de Sheriff van Nottingham. Ook mocht je zelf meedoen aan een donker boogschietstoernooi! Op het landgoed zelf kon je luisteren naar verhalenvertellers in de Schaapskooi en sterren kijken met de Sterrenwacht in het gebouw van Stad & Natuur. Pannenkoekenrestaurant Dubbel-op was ook geopend!

In het Vroege Vogelbos werd het Natuur-Ontdekp pad verlicht met enkele fakkels, zodat je op eigen gelegenheid dit nieuwe avontuurlijke pad in het donker kon ontdekken! In en om de Schaapskooi werd je welkom geheten door de 'de meester van het donker' en 'de koningin van het licht' en werd je meegenomen langs 3 scènes uit het stuk 'Als het donker wordt...', gespeeld door theaterwerkplaats Art Loca.

In natuurbelevingcentrum de Oostvaarders kon je nachtscenes uit de bioscoopfilm De Nieuwe Wildernis bekijken. Ook draaide de bijbehorende documentaire 'In Dialoog met de Natuur'.

In totaal zijn er zo'n 51.000 bezoekers bij onze activiteiten op de Kemphaan geweest.

Onderwijs

Ook in 2013 werd een integraal programma gemaakt wat verspreid is onder de basisscholen en ook op de website te downloaden was. Daarnaast ontvingen de scholen een gadget in de vorm van een natuurlijk dienblad voor de koffiekamer.

Er werden 78 activiteiten aangeboden. We lichten er een paar voor u uit.

Op leven en dood

In de Oostvaardersplassen is een nieuwe les "Op leven en dood", aangeboden. Kinderen werden hierbij meegenomen in de kringlopen van de natuur en Oostvaardersplassen. Er was een kadaver ter onderzoek neergelegd, wat uiteraard de nodige reacties opleverde. Griezelig en spannend, leerlingen vonden het eng, maar waren wel nieuwsgierig. Tijdens schooldagen voor leerlingen en in het weekend omgebouwd als CSI Almere, door recreanten te bezoeken.

OPA'S cadeau

Nieuw voor de kleuters was de les "Opa's cadeau". Het verhaal gaat over Joep die van Opa een zakmes cadeau kreeg. Dat mag hij natuurlijk alleen gebruiken als Opa er bij is. In het verhaal gaan opa en Joep op stap door het bos en maken daar van alles mee. De kinderen hingen aan de lippen van de verhalenverteller en liepen vervolgens zelf een route door het bos. Daar waren bij verschillende plaatsen opdrachten uit het verhaal die ze moesten uitvoeren.

Doe-expo POEPCOED

Een ruimte vol met poep, toilet potten, wc-borstels, pleepapier en mest. Tijdens het Pleeborstelspeur spel konden de kinderen verschillende toiletten proberen, van poepdoos tot urinoir, je keek in verschillende achterwerken, rook verschillende poepjes, ontdekte talloze grappen en woordspelingen, flipperde in de darmen van een zebra en zong liedjes vol met andere woorden voor poep. Wat is er gewoner dan poep? Jong en oud, mens en dier, iedereen heeft er dagelijks mee te maken. Kleine kinderen gaan er ongedwongen mee om.

Maar bij het ouder worden verandert dat, dan wordt poep al snel een taboe, waar verhuld en gniffelend over gesproken wordt. In de natuur is de gedachte tegenover dierenpoep minder krampachtig. We gebruiken het in de landbouw, als brandstof en zelfs om huizen van te bouwen. Al met al, leerzaam en leuk deze tentoonstelling.

Tijdens schooldagen was deze tentoonstelling met opdrachten te doen door leerlingen en in het weekend konden de kinderen hun ouders laten zien wat zij die week hadden gedaan. Een mooi voorbeeld van de door ons gewenste integrale programmering.

Op expeditie in het Kromslootpark

Met de expeditie door het Kromslootpark ontdekten de kinderen dit voor vele Almeerders nog onbekende park op een andere manier. Ze mogen lopen in de weides tussen een kudde Schotse Hooglanders en schapen. Ondertussen doen ze allerlei opdrachten, als waterbeestjes vangen. Er werd zelfs een bloedzuiger gevonden!

“Pompoenen oogsten”.

Schoolgroepen gingen naar de Buitenplaats en konden na een korte inleiding over pompoenen, zelf pompoenen oogsten. Ze konden er op school lampionnen voor Sint Maarten en pompensoep van maken.

Almeerse kinderen aan de slag met een eigen variant van de Nieuwe Wildernis

De bioscoopfilm over de Oostvaardersplassen, de Nieuwe Wildernis, was een groot succes. Speciaal voor scholen heeft Stad & Natuur in Almere het programma KidzKlix aangeboden, waarbij kinderen uit groep 7 & 8 zich konden inleven in het werk van een echte natuurfotograaf.

Sommige kinderen (en inwoners van Almere) beseffen pas als ze de film bekijken dat ze dichtbij zo'n prachtig natuurgebied wonen! Het natuurbelevingcentrum de Oostvaarders ligt aan de rand van het gebied. Je hebt hier een prachtig uitzicht over het natuurgebied. Tijdens de fotografieworkshop van KidzKlix kregen de kinderen uitleg van een professionele natuurfotograaf. Hij begeleidde de kinderen wanneer ze buiten zelf foto's mogen maken van de dieren en het gebied. Aan het einde werden de foto's met de fotograaf besproken en mochten de kinderen de mooiste foto uitkiezen. De winnaar kreeg een leuke prijs. De klas kreeg een dvd met de foto's van de kinderen en een sfeerreportage gemaakt door de fotograaf.

Niet alleen de kinderen komen aan bod maar ook aan de leerkrachten en ondersteunend personeel is gedacht. Zo werd in september een nascholingsbijeenkomst voor leerkrachten *Science in de klas* aangeboden.

Op de Onderwijsdag 2013 op vrijdag 4 oktober werd het nieuwe jaarprogramma gepresenteerd en werd er een workshop gegeven van CSI Almere, zodat leerkrachten aan den lijve kunnen ervaren wat dit unieke programma in de schoolomgeving inhoudt.

Op dinsdag 9 oktober stonden we met een stand in Lelystad bij de *Informatiemarkt Groen en Duurzaam Onderwijs in Flevoland* om alles wat we doen voor de verschillende onderwijsgroepen te presenteren.

In totaal waren er zo'n 78 activiteiten waar 24.700 kinderen aan hebben meegedaan.

Bijzondere doelgroep: Buitenschoolse opvang

Voor de buitenschoolse opvang zijn we in 2013 gestart met het aanbieden van een op maat gesneden programma. In 2012 hebben we onderzocht waar deze bijzondere doelgroep behoefte aan heeft. Hieruit is een mooi aanbod en een aparte folder voortgekomen.

De volgende activiteiten werden op de diverse locaties aangeboden: doe-expo Poepgoed, bijenpraatjes, bijenkaarsen maken, lammetjes gluren, vogelfluitjes kleien, op stap met CSI Almere, Lies en lars, Wat te doen met de pompoen, herfstwandeling, Robin Hood workshop, Kerstballentocht.

In het totaal hebben zo'n 20 BSO's hier gebruik van gemaakt en hebben zo'n 730 kinderen een mooie beleving in de natuur gehad.

Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders

De nieuwe wildernis

2013 stond in het teken van de film “*De Nieuwe Wildernis*” over de Oostvaardersplassen. De film ging in september in première. In het auditorium draaide de trailer en kregen de mensen alvast een voorproefje te zien.

Aansluitend op de film waren er tweewekelijks lezingen en muziekvoorstellingen te bewonderen.

Het natuurbelevingcentrum trok veel bezoekers dit najaar die de beelden uit de film in het echt wilden zien. Om dit alles mogelijk te maken hebben we geïnvesteerd in nieuwe audio-visuele apparatuur, is de permanente expositie geactualiseerd en is een speurtocht uitgewerkt.

Elke zondagochtend was live radio van de EO met ‘Dit is de Zondag’, van 07.00-08.00 uur op Radio 1. De opnames werden vanuit het natuurbelevingcentrum gedaan.

Naast alle activiteiten viel er nog een hoop te beleven dit jaar. Er waren er 14 activiteiten in het natuurbelevingcentrum. We lichten een paar uit activiteiten er voor u uit.

CSI –Almere: op zoek naar echte speurneuzen

Rond natuurbelevingscentrum de Oostvaarders werden ‘moorden’ gepleegd! Vogels, muizen, konijnen, kikkers en kevers waren hun leven niet zeker! Roofvogels, vossen en uilen aten hun buikje rond. Dat moest natuurlijk eens goed onderzocht worden door een natuurdetective! Stad & Natuur had daarom voor de meivakantie de hulp ingeroepen van de beroemde speurneus Jac. P. Struiner.

Maar de speurneus had hulp nodig en vele kinderen zijn hem komen helpen bij het onderzoek. Bewijsstukken zoals veren, botten, schedels, keutels en braakballen werden verzameld, opdrachten vervuld en iedereen ging met een speurdiploma naar huis. Een eigen facebookpagina "CSI Almere" is online en kent 43 volgers.

Fluitjes van een cent kleien

Ook al deden de temperaturen soms anders geloven: het was lente en de vogels floten gelukkig weer volop. Kinderen konden de workshop “vogelfluitjes kleien met de Almeerse keramiste Christian Wisse” volgen in het natuurbelevingscentrum. ‘Niet praten maar fluiten, net als de vogels. Wie wilde dat nou niet eens een keertje? Mooie creaties zijn er gemaakt.

Ontdekken of je van edelhertenpoep papier kunt maken

Van poep kun je heel goed papier maken. Anna Brecht Veenstra heeft al diverse experimenten gedaan. Op de Kempphaan en in het Vroege Vogelbos hebben we al eens papier gemaakt van schapenkeutels van de Almeerse schaapskudde. Dat moest dus ook met hertenpoep kunnen. Anna liet zien hoe dit in zijn werk ging. Een eigen stukje papier mocht mee naar huis. De handen werden niet eens zo heel erg vies.

In het totaal hebben zo’n 1655 bezoekers deelgenomen aan de activiteiten in de Oostvaarders.

Schaapskooi Vroege Vogelbos

De drachtige schapen stonden op stal in de eerste maanden van dit jaar. De rest van de kudde was buiten in de weides. Tijdens de lammerperiode moet de stal helaas, wegens wettelijke maatregelen (Q-koorts), gesloten blijven voor publiek. Gelukkig is er een raam aan de zijkant van het gebouw waardoor het publiek de lammetjes toch kon zien. Elke woensdag, zaterdag en zondagmiddag in maart werden schapenpraatjes gehouden, waarbij een vrijwilliger de bezoekers van alles vertelde over de schapen.

Er zijn vorig jaar zo’n 60 lammeren geboren. Na enkele weken zijn ze weer naar het Kromslootpark gegaan waar ze de berenklaauw bestrijden.

Onze kudde is op steeds meer plaatsen te zien. We zijn een samenwerking aangegaan met de stichting museumbos. In dit bos begrazen we het labrynt.

Verder werken we samen met de gescheperde schaapskudde Almere. Activiteiten zoals het schaapsscheerdersfeest worden gezamenlijk opgepakt, presentaties worden samen gegeven en er vindt een intensieve kennisuitwisseling plaats.

Vorig jaar waren er 17 activiteiten in het Vroege Vogelbos. We lichten er een paar voor u uit.

Dag van het Park

Tijdens de landelijke Dag van het Park onthulden we in het Vroege Vogelbos een nieuw wandelpad. Dit pad van ca. 1,5 kilometer gaat door één van de oudste en meest gevarieerde bossen van Almere, ook kom je langs de schapen van Stad & Natuur. Bert Gijsberts als betrokken Havenaar en voorzitter van het Genootschap Het Levende Huis opende het wandelpad. De rest van de middag kon iedereen zelf het nieuwe pad ontdekken. "Nel de Plee-del" wees de weg naar het begin van het nieuwe wandelpad, ondertussen zong ze het pies- en poeplied. Het nieuwe wandelpad is tot stand gekomen met behulp van financiële bijdragen van het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Rabobank Coöperatiefonds, Stad & Natuur Almere en de gemeente Almere, stadsdeel Almere Haven.

Naast deze opening waren er die dag diverse andere activiteiten te doen. Een deel van de schaapskudde van Stad & Natuur werd geschoren en tegelijkertijd waren er schapenpraatjes. Omroep Flevoland met het programma "binnen de dijken" besteedde uitgebreid aandacht aan deze dag.

Grote en kleine kunstenaars konden actief aan de slag tijdens twee doorlopende workshops. Met Ninette Koning kon je een schilderij met een fantasiebeest maken van wol en compost. Of met Mariel Bisschops stenen en keien van wol vilten.

De "Almeerse Wolunie" presenteerde zich. Deze zal vanaf 2014 Almere actief zijn. Wij stellen ons ten doel om de wol van de Almeerse schapen (zo'n 200 schapen met elk ca. 5 kilo wol) te verwerken tot speciaal ontworpen producten (bv. sjaal, muts of tas). Deelnemers aan de Wolunie helpen met het bewerken van de ruwe wol: wassen, kaarden, verven, vilten, spinnen en daarna breien of haken. Uiteraard mogen zij het product aan het einde van het proces zelf houden! Tijdens de Dag van het Park deden ze de eerste wolproeven.

Theeschenkerij het Eksternest bood speciaal voor deze dag twee rijk gevulde picknickmanden (incl. kleding en bestek) aan, zodat men lekker in het gras of langs het nieuwe wandelpad kon picknicken.

De dag van het Park heeft zo'n 1.000 bezoekers getrokken.

'Ei, ei' Theater

Op zondag 30 juni kon je bij Stad & Natuur naar de kindervoorstelling 'Ei, ei' van Ingeborgpop. Ingeborg kampeert samen met haar hond Rex in de vrije natuur. Ze vinden een verlaten eendennest met een ei. Als daar tot grote verrassing een eendje uitkomt gaat Ingeborg op zoek naar de ouders. Totdat papa en mama het eendje komen halen wordt het eendje liefdevol verzorgd. Het verhaal werd verteld vanuit de intimiteit van een tent in de Schaapskooi. Wanneer de gebeurtenissen zich naar buiten verplaatsen verandert het tentdoek in een projectiescherm. Schaduwspeel, diaprojecties en handpoppenspel wisselden elkaar af. Deze unieke combinatie van verteltechnieken samen met originele decorvondsten betrok de kinderen bij de voorstelling.

Aan de slag met Almeerse schapenwol: maak je eigen lentecadeau

Op zondag 12 en zondag 19 mei kon je twee workshops volgen in de Schaapskooi, waarbij je met natuurlijke materialen je een eigen kunstwerk maakte. Dit maakte je op een schildersdoek met wol en ander natuurlijk afvalmateriaal en op een ondergrond van compost en lijm. Iedereen ging naar huis met een beestachtige creatie!

Op 19 mei ging de Almeerse Mariël Bisschops aan de slag met volwassenen en kinderen. Met wol van de schapen van Stad & Natuur werden steenvormen gevilt. Geheel naar eigen idee en grootte.

Nieuw: Almeerse Wolunie start met de eerste wolproeven

In 2013 zijn de voorbereidingen getroffen voor de start van de wolunie. In 2014 krijgt deze unieke ontwikkeling zijn beslag.

In Nederland bestaat geen wolverwerkende industrie meer. Wie ruwe wol wil laten verwerken tot een product, gaat naar een fabriek in Duitsland of Denemarken. Stad & Natuur, met een schaapskudde van 200 Romney-schapen, vindt dat jammer. Daarom gaat de stichting samen met de Almeerders de wol verwerken tot producten. We doen dat op een leerzame, toegankelijke en ambachtelijke manier. Om van de schapenwol een product te maken, wordt de ruwe wol bewerkt.

De wolfabriek wordt de ambachtelijke en creatieve huiskamer van het Vroege Vogelbos in Almere Haven, een plek om elkaar te ontmoeten. Tijdens de interactieve workshops komen alle stappen aan bod, die nodig zijn om van wol een product te maken. Wassen, kaarden, verven met plantaardige kleurstoffen, viltten en later ook spinnen, breien en weven. De Almeerse wolcollectie groeit ieder jaar met één product. Ieder jaar ontwerpt een andere Nederlandse ontwerper een wolproduct voor de collectie. Iedereen kan lid worden van de wolunie en deze workshops volgen.

In het totaal hebben zo'n 2500 mensen de activiteiten bezocht.

Kinderboerderij den Uylpark

De dierenweide is winnaar geworden van "Specsavers steunt". Dit betekent dat deze winkel een heel jaar gaat sparen voor de kinderboerderij en de stadsakker. De opbrengst gaat gebruikt worden voor de bouw van nieuwe schuilstallen voor de dieren en een opslagruimte voor het gereedschap van de stadsakker.

Op de dierenweide in het den Uylpark was het rustig in de wintermaanden. De dieren stonden op stal en de jonge dieren waren nog niet geboren. Een mooi moment om een aantal klussen op te pakken.

Op 15 maart is de Rabobank Almere geweest. Ze hebben het plein bestraat bij de varkensweide waardoor het publiek er beter bij kan en niet in de modder hoeft te staan. Ook hebben ze een hekwerk gemaakt waardoor de grote weide en de knuffelweide goed van elkaar gescheiden zijn. Aan deze dag hebben ook buurtbewoners en werknemers van Woningcoöperatie "GoedeStede" meegeholpen. Tevens konden we rekenen op sponsoring van het hekwerk door de Rabobank.

Lente op de dierenweide

Ook al werd er vorst voorspeld, de dieren van dierenweide Den Uylpark hebben de lente gevierd. Er was een open dag met allerlei activiteiten. Knuffelen met de schattige varkentjes, de lieve konijnen, de ondeugende geiten en al hun andere vriendjes! Tijdens deze open dag kon je komen pony rijden, geschminkt worden als je favoriete dier, vrolijke bloempotjes schilderen en andere dingen knutselen.

Schapen scheren

In de lente kregen de schapen het warm. Daarom werden op zondag 19 mei hun wintervachten eraf geschoren. Ter plekke gaf de scheerder uitleg over het scheren. Het blijft bijzonder om te zien hoe de vacht in één keer wordt afgeschoren. Daarnaast was de breigroep van het Kunstlokaal Muziekwijk aanwezig. Zij lieten zien hoe je met wol kunt breien en haken.

Les “de Pauw”

Er kwamen verschillende schoolklassen langs voor een les over de dieren. In de maand mei en juni zijn er 12 klassen geweest die de les “de pauw” hebben gevolgd. Kinderen mogen de wei in, kunnen meehelpen en leren en ervaren van alles over het jonge dier.

Ambachten van alle tijden

Op zondag 25 augustus van 12.00 tot 16.00 uur organiseerde Stad & Natuur Almere rondom de dierenweide en de stadsakker in het Den Uylpark (Stedenwijk) voor het eerst een middag rondom ambachten. Hoe deden we het vroeger en hoe doen we het nu?

Deze dag waren er verschillende demonstraties. Zo kwam er een schapendrijver, die met zijn hond de schapen precies kon krijgen waar hij ze wilde hebben. Daarnaast was er een demonstratie messen en zwaarden smeden door Igor Kampman. Erik Fakkeldij ging manden en fuiken vlechten. Ook kon je kennis maken met de grondbeginselen van het touw maken van brandnetel. Verder lieten we zien wat je zoal met wol van de Almeerse schaapskudde kon maken.

Er zijn ruim 2000 bezoekers naar de activiteiten op de dierenweide gekomen.

Boomfeestdag op vier locaties

Woensdag 20 maart was het weer Boomfeestdag in heel Nederland, met het thema ‘Bomen maken gezond’. Dit thema paste uitstekend bij Almere, met haar groene longen en ruime opzet. In Almere organiseerde Stad & Natuur traditiegetrouw de Boomfeestdag, samen met Staatsbosbeheer en de gemeente Almere. Dit jaar zelfs op vier locaties: Den Uylpark, het Stadslandgoed de Kemphaan, Vroege Vogelbos en natuurbelevingscentrum de Oostvaarders. Bij natuurbelevingscentrum de Oostvaarders plantte basisschool de Goede Herder eikenbomen vanaf de parkeerplaats naar het gebouw, samen met wethouder Pol. Hier is voor eikenbomen gekozen, omdat de edelherten hier geen bast van eten, zoals van de meeste andere bomen in dit gebied.

In het Den Uylpark gingen kinderen van basisschool het Samenspel uit Stedenwijk bomen planten op de Stadsakker nabij Dierenweide Den Uylpark. Ze plantten pruimenbomen, waardoor er ook fruit geoogst kan worden op de Stadsakker.

Op de Kempmaan ging basisschool de Kraanvogel kersenbomen planten in een laan bij de schaapskooi.

In het Vroege Vogelbos gingen kinderen van basisschool de Flierefluit walnootbomen planten in de vorm van een Romeins amfitheater, als herinnering aan de Romeinse invloed die er vroeger in dit gebied was. Bij bodemonderzoek in de Laren zijn sporen gevonden die verwijzen naar de Romeinse tijd. In samenwerking met Bureau Archeologie is dit landschapselement tot stand gekomen.

Daarnaast is deze editie de eerste in de aanloop naar de Floriade, die in 2022 in Almere plaatsvindt. De bomen die nu geplant worden kunnen dus nog 9 jaar groeien en bloeien tot de Floriade. Er waren zo'n 400 bezoekers bij deze activiteiten betrokken.

Kroningsboom

Ter ere van de kroning van Koning Willem-Alexander op 30 april jl. is er in Almere een Kroningsboom geplant. Dit is gebeurd op dinsdag 9 april met kinderen van het Samenspel. Deze boom is geplant samen met loco-burgemeester mevrouw Smidt op het stadhuisplein, tussen de nieuwe bibliotheek en het stadhuis. Er is voor gekozen om de boom op 9 april te planten, zodat de bestrating op 30 april ook weer aangelegd was en de boom er mooi bij stond.

Op 30 april is de boom officieel onthuld, inclusief een boombank en een gedenkplaatje. Harmonie St. Hubertus was uitgenodigd om het programma muzikaal op te luisteren.

Er waren zo'n 150 bezoekers bij deze activiteit betrokken en Omroep Flevoland besteedde er aandacht aan tijdens de nieuwsuitzending.

Bedrijfsleven en Participatie

Steeds vaker melden burgers en bedrijven zich voor het vrijwillig helpen in de natuur. Op deze wijze draagt ieder bij aan een beter leefmilieu. Stad & Natuur begeleidt deze burgers en bedrijven en zorgt voor de klussen, het materiaal en de kennisoverdracht.

Op de Kempphaan zijn twee natuurwerkdagen georganiseerd voor het bedrijfsleven, maar ook in het Vroege Vogelbos, het Den Uylpark en de Warmoezerij waren er elk één.

Het is mooi om te zien hoe deze betrokken en enthousiaste mensen bergen werk kunnen verzetten. Onkruid wieden, hekwerken herstellen en paden leggen zijn slechts enkele activiteiten die plaats vonden.

In het totaal hebben zo'n 150 mensen meegewerkt. Ook in 2014 staan er weer diverse werkdagen gepland op de verschillende locaties. Bedrijven vinden het leuk in de natuur te werken en zo hun medewerkers uit het kantoor te krijgen!

Dag van de Stadslandbouw

Stad & Natuur deed dit jaar op vier locaties mee met aan de publieksdag van de stadslandbouw. Deze vond plaats op 27 april jl. en omvatte: Pompoenpraatje op de Warmoezerij de Buitenplaats, Akkerpraatjes op Stadsakker Den Uylpark, Schapenpraatjes in het Vroege Vogelbos en Bijenpraatjes op de Kemphaan. Bezoekers ontvingen een uitnodiging voor het inzaaifeest van De Buitenplaats.

Er waren zo'n 160 bezoekers bij deze activiteit betrokken.

De Buitenplaats

Er zijn forse stappen gezet in de ontwikkeling van de Buitenplaats in de Meridiaan in Almere Buiten. De akker die onderdeel uit maakt van de Warmoezerij is in mei ingezaaid met grasklaver, klaver en pompoenen.

Zaaifeest en oogstfeest

Voor deze nieuwste locatie van Stad & Natuur is dit voorjaar de eerste stap gezet met het inzaaien van de akker. Samen met wethouder Scholten zijn er kleine pompoenplantjes geplant tijdens het inzaaifeest op 25 mei. Vanwege het aanhoudende koude weer, was dit een maand later dan gepland. De locatie heeft een eigen facebookaccount.

In september stonden avondwandelingen als excursie op de agenda en werden de pompoenen geoogst met behulp van schoolklassen en de buurt. Het oogstfeest was voorpagina nieuws en bijna 1000 pompoenen zijn er verkocht.

De Stadsakker

De Stadsakker in het Den Uylpark speelde een grote rol in het NME -arrangement Gezond en Groen dat begin 2013 als project is afgerond. Tijdens het eindsymposium op 21 maart hebben het Echnaton, de CAH, de Brede School Stedenwijk en Stad & Natuur Almere uitgesproken samen verder te willen. Daarnaast tekenden zij ook een leerovereenkomst die specifiek op de betrokkenheid van de onderwijsinstellingen bij deze onderwijsvorm als buitenlokaal is gericht. Met deze formele overeenkomst gaven de partijen aan, dat zij samen werken aan een succesvolle leerafdeling Groen en Gezond en daarmee tevens de maatschappelijke betrokkenheid van de leerlingen en studenten vergroten. In de eerste helft van 2013 zijn de voorbereidingen gestart om de Stadsakker onderdeel te maken van een groter plan. Zo is Stad & Natuur in overleg getreden met de gemeente om het gehele park in beheer te krijgen en is er met tal van partijen gepraat over de ambities.

Middelbaar- en voortgezet onderwijs

Studenten/leerlingen van het CAH Almere, het Groenhorst College en Echnaton onderhouden de beplanting van de akker jaarrond en daarnaast helpen ze activiteiten te organiseren en onderzoeken uit te voeren. Studenten begeleiden hierbij leerlingen. Zo leren ze elkaar op natuurlijke wijze te motiveren, te leren en leiding te geven.

Dit jaar hebben de CAH studenten gewerkt aan projecten over de Stadsakker en Echnaton heeft Stad & Natuur gevraagd buitenopdrachten op de Stadsakker te ontwikkelen, die bij hun biologiemethode past. Zo wordt de Stadsakker geïntegreerd in de biologielessen. En ook de leerlingen van het Groenhorst College weten de akker te vinden voor stages en onderzoeken. Hierdoor is de akker een echt klaslokaal in de buitenruimte geworden.

In 2013 is de hele akker beplant of ingezaaid met gewassen, nadat er in 2012 voornamelijk facelia was gezaaid om het onkruid tegen te gaan. Op 11 april jl. zijn we begonnen met plantuitjes en knoflook. Dit was vrij laat omdat het voorjaar lang op zich liet wachten. Later volgden vele gewassen zoals, snijbonen, erwten, bieten, mais, komkommer en pompoenen. Verder zijn er ook nog kleine activiteiten georganiseerd door zowel ons, als leerlingen van

het CAH om de buurt te betrekken. Zo werden er op donderdag porties groenten verkocht voor 50 cent per stuk op de dierenweide Den Uylpark. En werden met kinderen potjes beschilderd met hun zelf ingezaaide gewas. Ook is er een fanatieke “zelfoogstclub” ontstaan, helaas zonder de 50 cent betaling...

Er is een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen Groenhorst Almere en Stichting Stad & Natuur. De leerlingen gaan meehelpen op de akker, krijgen praktijklessen aldaar en worden ook ingezet voor de dierverzorging.

Alternatieve arbeid

Een nieuwe instelling die gebruik is gaan maken van de Stadsakker is Kwintes, die dit seizoen elke donderdag zijn komen werken met 3 zorgcliënten.

Op 8 september was er het oogstfeest, een evenement wat jaarlijks gaat terugkeren.

E waren zo'n 1000 bezoekers bij de activiteiten betrokken.

Jeugdfloriade

Na de toekenning van Floriade 2022 aan Almere is overleg gestart tussen verschillende partijen (waaronder Stad & Natuur Almere) en de gemeente Almere om de Jeugdfloriade vorm en inhoud te geven. Dit heeft eind 2013 geleid tot het besluit om een stichting Jeugdfloriade op te gaan richten. Deze stichting zal er vooral voor zorgen dat de Urban Greeners (jongeren die zich een jaar inzetten voor vergroeningsprojecten) zich optimaal kunnen gaan ontwikkelen en de stad vergroenen. Stad & Natuur Almere zal toetreden tot het bestuur van deze stichting.

Uiteraard is Stad & Natuur ook haar eigen programmering aan het doorontwikkelen richting de Floriade.

Communicatie

Online communicatie

Onze website is vorig jaar door 47.078 bezoekers bezocht, waarvan 33.462 uniek. Bijna 20.000 daarvan keken op de pagina van de Oostvaarders, maar bijvoorbeeld ook 3400 op de pagina van de Buitenplaats. Het grootste aantal bezoekers trokken we op de website tijdens de Nacht van de Nacht. Ook de Doe- en Kijkdag scoorde daarin goed, evenals het Zomerfestival.

Social Media

Het aantal volgers van de verschillende accounts op facebook bedragen per 31 december 2013:

Kemphaan: 896 (628 op 1 juli) = +42,68%,
Stad & Natuur: 396 (285 op 1 juli) = +38,95%,
Almeerse Wolunie: 161 (52 op 1 juli) = +209,62%,
Buitenplaats: 136 (56 op 1 juli) = +142,86%,
Oostvaarders: 156 (67 op 1 juli) = +132,84%,
Stadsakker: 75 (56 op 1 juli) = +33,93%

Van bovenstaande pagina's zijn die van de Kemphaan en van Stad & Natuur het actiefst. Hier worden meerdere keren per week, soms zelfs dagelijks, nieuwe berichten op geplaatst. Het gaat dan om berichten over onze activiteiten, interessante berichten van partners, het doorplaatsen van berichten uit de krant, een fotoverslag van een activiteit, etc. Via facebook hebben 639 mensen doorgeklikt naar onze website.

Op twitter is het aantal volgers gestegen naar 1050 (795 op 1 juli). Hier worden ca. 3 a 4 berichten per week op geplaatst. Over onze eigen activiteiten, maar ook het zogenaamde retweeten van berichten van anderen over onze locaties, onze activiteiten, etc. Via twitter hebben 194 mensen doorgeklikt naar onze website.

Free publicity

Bijna wekelijks wordt er een persbericht verstuurd over activiteiten die Stad & Natuur organiseert, of lessen die er lopen. Deze persberichten worden veelal overgenomen door de lokale media. In sommige gevallen leidt het ook tot een tv-item op Omroep Flevoland of een radio-item.

Drukwerk en mailings

In 2013 zijn de volgende *brochures* geproduceerd en verspreid:

Corporate folder, onze locaties:

De Corporate folder bestaat uit een viertal kaarten die met een holnietje aan elkaar zijn bevestigd. Elke kaart bevat een algemeen gedeelte over de stichting en een specifiek gedeelte over één van onze locaties. Elke locatie heeft deze folder met die locatie voorop, zodat de bezoeker info krijgt over deze locatie, maar ook geïnspireerd wordt door de mooie beelden en de tekst om de andere locaties te bezoeken.

Folder de Buitenplaats en uitnodiging de Zaaifeest de Buitenplaats.

Voor deze nieuwste locatie van Stad & Natuur is dit voorjaar de eerste stap gezet met het

inzaaien van de akker. Daarvoor hebben ca. 1000 omwonenden een uitnodigingskaart gehad om te komen kijken/helpen en zelf thuis alvast pompoenzaden te zaaien. Op de dag zelf was ook een brochure over de Buitenplaats gereed. Deze wordt op een later moment ook nog huis aan huis verspreid onder de omwonenden. Bovendien is er een eigen facebookaccount.

Aanbod Natuurlijk onderwijs 2013-2014.

Aan het einde van het schooljaar hebben alle basisschool(leerkrachten en directie) onze brochure met aanbod voor komend schooljaar gekregen. Na de zomervakantie volgde een ludieke actie voor de leerkrachten.

Uitkalender buitenseizoen.

In deze folder staat overzichtelijk en wervend vermeld welke activiteiten Stad & Natuur op haar locaties aanbiedt, met een vermelding naar de website.

Brochure Almeerse Wolunie.

Om de aandacht te vestigen op dit initiatief is een brochure vervaardigd. Deze is uitgedeeld tijdens de Dag van het Park, waar ook een demonstratie werd gegeven, bovendien wordt deze verspreid op de verschillende locaties en er is een facebookaccount.

Uitgaven in het kader van het afscheid van Hans Warrink als directeur.

Hiervoor is een advertentie geplaatst in Almere Vandaag, een uitnodigingskaart verstuurd naar relaties en partners. Ook is er een speciale uitgave verschenen: *Stad en natuur: een bijzondere Almeerse geschiedenis*. Dit boekje verhaalt over de bijzondere locaties van Stad & Natuur en de totstandkoming daarvan, met een inleiding door Hans Warrink. Deze uitgave is als e-book beschikbaar.

Nieuwe ontwikkelingen

Koersplan en overeenkomst met de gemeente Almere

Bij de verzelfstandiging van Stad & Natuur in 2009 zijn goede afspraken gemaakt over de evaluatie van de algemene meerjarenovereenkomst tussen de gemeente Almere en Stad & Natuur Almere. Die evaluatie heeft in de 1^e helft van 2013 zijn beslag gekregen met als resultaat dat de gemeente heeft besloten opnieuw een vijfjarig contract met Stad & Natuur te sluiten. Dit contract zal in de loop van 2014 zijn beslag vinden.

In het kader van deze evaluatie is uitgebreid met vertegenwoordigers van de verschillende diensten van de gemeente Almere gediscussieerd over de ambities van Stad & Natuur en de gemeente. Dit heeft geleid tot een nieuw ondernemingsplan *het Koersplan 2013 – 2016* dat in mei door het bestuur van Stad & Natuur is vastgesteld.

Stadslandgoed de Kemphaan

Op het Stadslandgoed zijn diverse vernieuwingen doorgevoerd in de organisatie: het evenementenbeleid en de uitvoering daarvan is geëvalueerd en opnieuw vormgegeven, de verhoudingen tussen de verschillende partijen op het Stadslandgoed zijn herijkt. Daarnaast is gestart met de uitvoering van het grote vernieuwingsproject Boshart. Dit loopt door tot in 2015.

Stad & Natuur heeft een groot bosperceel van Staatsbosbeheer in verhuur genomen, met als doel dit sterker voor de educatieve activiteiten in te kunnen zetten.

Vroege Vogelbos

Op onze locatie in het Vroege Vogelbos staat het schaap centraal. In 2013 zijn de plannen ontwikkeld om de producten van het schaap beter te benutten. We willen beginnen met de wol. Daarvoor zal in 2014 de Almeerse Wolunie worden opgericht. Leden maken in vier workshops kennis met het hele proces van wolverwerking. Hiervoor worden wolmachines gemaakt die in de schaapskooi komen te staan. In onze eigen wolwinkel worden de producten verkocht. Zowel het Almere Fonds als de gemeente Almere hebben extra geld toegekend om de schaapskooi hiervoor aan te passen en de machines te kunnen laten maken.

Het enthousiasme rondom de Almeerse Wolunie en de Wolfabriek geeft aan dat voor deze nieuwe vorm van betrokkenheid door individuen en instellingen/bedrijven een mooie toekomst is weggelegd. Stad & Natuur biedt de infrastructuur en samen met de leden wordt bepaald wat er precies gaat gebeuren.

Kinderboerderij de Beestenbende

In 2013 hebben wij de voorbereidingen getroffen om de kinderboerderij de Beestenbende in het Polderpark te Almere Buiten per 1 januari 2014 over te kunnen nemen van de stichting de Beestenbende. De kinderboerderij is jarenlang door deze stichting gerund.

De Buitenplaats en Warmoezerij

In 2013 is een aantal grote stappen gezet in de ontwikkeling van de Buitenplaats en de Warmoezerij. In januari heeft Stad & Natuur een reserveringsovereenkomst gesloten met de gemeente, gevolgd door de pachtovereenkomst van de akker voor de Warmoezerij. De akker is in 2013 voor het eerst in productie genomen.

De KNHM heeft begin 2013 besloten te willen participeren in de Warmoezerij. Daardoor wordt het mogelijk daadwerkelijk met het bedrijf te starten.

Met diverse partijen uit de wereld van de zorg en re-integratie wordt overleg gevoerd over hoe cliënten van deze partijen op de Buitenplaats ingezet kunnen gaan worden.

In de tweede helft van het jaar zijn alle voorbereidingen getroffen om Jeugdland te verplaatsen en zo het erf vrij te maken voor de andere functies. In 2014 zal dit tot uitvoering gebracht worden.

Den Uylpark

Met de gemeente is afgesproken dat Stad & Natuur het beheer en de ontwikkeling van het park over zal nemen. Dit voornemen heeft in 2013 nog geen beslag kunnen krijgen. Hopelijk gaat dit wel in 2014 gebeuren.

Voor Stad & Natuur is dit interessant om het park onderdeel te kunnen laten zijn van groen en gezond leven in samenwerking met allerlei andere partijen, waaronder het voortgezet onderwijs.

Almere Poort

Samen met de gemeente en andere betrokkenen zijn in 2013 verkenningen uitgevoerd voor

een nieuwe nme-voorziening in Poort. Dit zal in 2014 tot concrete besluitvorming moeten leiden.

Stad & Natuur werkt ook nauw samen met de 1^e Sterrenschool die in hun onderwijsaanbod en leeromgeving veel aandacht willen geven aan groen en natuur.

Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders

De horecaondernemer in de Oostvaarders gaf in september aan per 1 oktober te willen stoppen. We vonden gelukkig Triade bereid om het direct over te nemen. Voor het einde van het jaar werd duidelijk dat Triade dit niet structureel kon gaan doen en zijn we op zoek gegaan naar een nieuwe uitbater. Per 1 maart 2014 is Gasterij de Oostvaarders begonnen!

Met Staatsbosbeheer en de gemeente Almere zijn nieuwe afspraken gemaakt over de winterafsluiting 2013-2014. Deze afspraken maken de omgeving van de Oostvaarders ook tijdens de winterafsluiting beter toegankelijk.

Overzicht bezoekersaantallen

Bezoekersaantallen 2013							
	activiteiten	bezoekers activiteiten	recreanten	Totaal bezoekers	streef aantallen activiteiten	streef aantallen bezoekers	verschil
Integrale programmering							
Kemphaan	44	51.000	109.500	160.500	20	160.000	500
Oostvaarders	14	1.655	54.750	56.405	10	50.000	6.405
Vroege Vogelbos	17	3.000	27.375	30.375	3	30.000	375
Den Uylpark	4	2.000	10.950	12.950	2	10.000	2.950
De Buitenplaats	4	1.000	1.000	2.000	0	0	2.000
Totaal	83	58.655	203.575	262.230	35	250.000	12.230
Incidentele activiteiten							
boomfeestdag	4	400		400	1	100	300
dag van het park	1	1.000		1.000	0	0	1.000
Kroningsboom	1	150		150	0	0	150
Dag van de stadslandbouw	4	160		160	0	0	160
Participatie	5	150		150	0	0	150
Stadsakker	4	1.000		1.000	0	0	1.000
Totaal	19	2.860	0	2.860	1	100	2.760
Natuur & milieueducatie							
Educatie	78	24.700		24.700		12.000	12.700
BSO	29	730		730	0	0	730
Totaal	107	25.430	0	25.430	0	12.000	13.430
Totaal aantal activiteiten en bezoekers	209	86.945	203.575	290.520	36	262.100	28.420
media							
Totaal aantal bezoekers www.stadennatuur.nl				47.078		10.000	37.078
Facebook				1.820		0	1.820
Twitter				1.050		0	1.050
Advertenties				25		25	0
Brochures				6		0	6
Totaal aantal media uitingen				49.979		10.025	39.954

S T A D
N A T U U R
A L M E R E

CONTACT

Stad & Natuur Almere
Kempphaanstraat 1
1358 AD Almere
T 036 547 50 50
f 036 547 50 60
info@stadennatuur.nl
www.stadennatuur.nl

Een uitgave van stichting Stad & Natuur Almere
Juni 2014